

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Катедра медіакомунікацій

ЗАТВЕРДЖУЮ

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

(навчання за освітньо-професійною програмою
«Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»)

спеціальність 061 – «Журналістика»

спеціалізація _____

факультет соціологічний

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

15 червня 2022 року, протокол № 7

РОЗРОБНИЦЯ ПРОГРАМИ: Лідія СТАРОДУБЦЕВА, докторка філософських наук, професорка, в. о. завідувача катедри медіакомунікацій, навчально-методична керівниця практики

Програму схвалено на засіданні катедри медіакомунікацій

Протокол від 14 червня 2022 року № 5

В. о. завідувача катедри медіакомунікацій

_____ Лідія СТАРОДУБЦЕВА

Програму погоджено з гарантом (керівником проєктної групи) освітньо-професійної програми «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проєктної групи)

_____ Лідія СТАРОДУБЦЕВА

Програму погоджено науково-методичною комісією соціологічного факультету

Протокол від 21 червня 2022 року № 10

Голова науково-методичної комісії соціологічного факультету

_____ Юлія СОРОКА

ВСТУП

Наскрізна програма практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів другого (магістерського) рівня спеціальності 061 – «Журналістика» освітньо-професійної програми «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

Практика є обов'язковим компонентом підготовки фахівців із вищою освітою. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення у разі одержання необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до стандартів освіти.

1. Опис практик

1.1 Мета практик – підвищення практичної та методичної підготовки фахівців для майбутньої професійної діяльності, а саме, *по-перше*, надання студентам уявлення щодо аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики, методик та інструментів задля створення індивідуальних медіапроектів, формування навичок роботи у різних медіаустановах, закріплення теоретичних знань та практичних навичок, що були здобуті студентами в процесі вивчення основних навчальних курсів; оволодіння студентами професійними вміннями і навичками для прийняття самостійних рішень під час підготовки кваліфікаційного магістерського проекту, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності (виробнича практика); *по-друге* – опанування сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі міждисциплінарних медіадосліджень; формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення з ключових питань науково-дослідної роботи; узагальнення і вдосконалення здобутих знань, практичних умінь та навичок, оволодіння професійним досвідом; збирання матеріалів для завершення кваліфікаційного магістерського проекту, оволодіння методиками апробації та дисемінації його результатів (переддипломна практика).

1.2 Види практик – виробнича та переддипломна:

Курс	Назва практики	Катедра, що забезпечує організацію	Тривалість практики	Семестр
2	Виробнича	Катедра медіакомунікацій соціологічного факультету	8 тижнів	3-й
2	Переддипломна	Катедра медіакомунікацій соціологічного факультету	4 тижні	3-й

1.3 Основні завдання практик – *по-перше*, закріплення отриманих студентами теоретичних знань, набуття практичного досвіду і навичок самостійної роботи в області аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики. Під час проходження виробничої практики студенти повинні з'ясувати принципи роботи організаційних структур відповідних медіаустанов; засвоїти принципи практичного застосування теоретичних знань у галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики на базі ознайомлення з виробничим процесом медіазакладів; оволодіти навичками діяльності журналіста у професійному колективі. У процесі проходження практики студент(ка) повинен(на) виявити при виконанні індивідуальних завдань вміння та навички з областей знань, які він(вона) набув(ла) протягом навчання в університеті (виробнича практика); *по-друге* – надати студентам можливість закріпити, самостійно поглибити та використати одержані в

процесі навчання знання, професійні вміння та навички при підготовці кваліфікаційного магістерського проєкту; завершити збір фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційного магістерського проєкту; отримати досвід письмового та усного викладу думок, аргументованого та логічного висловлення своєї думки; залучитися до науково-дослідної діяльності та освоєння її принципів; розвинути творчі здібності, у тому числі в засвоєнні методології та системного бачення самого процесу дослідження; опанувати навичками публічного виступу та ведення академічної дискусії (переддипломна практика).

1.4 Характеристика практик: обидва види практик, виробнича та переддипломна, є обов'язковими дисциплінами навчального процесу, передбаченими освітнім стандартом підготовки фахівців з вищою освітою за спеціальністю 061 – «Журналістика» другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика».

Курс	Назва практики	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Семестр	Форма контролю
2	Виробнича	12	360	3-й	Залік
2	Переддипломна	6	180	3-й	Залік

1.5 Заплановані результати практик полягають у наступному: *по-перше*, у результаті проходження виробничої практики студенти повинні *знати*: принципи роботи організаційних структур, комунікативних підрозділів закладів медіасфери; принципи практичного використання знань, що отримані в ході теоретичного навчання; *вміти*: залучати навички професійної діяльності до процесу виконання завдань практики; використовувати набуті в процесі навчання знання, професійні вміння та навички в роботі медіазакладів; *по-друге*, у результаті проходження переддипломної практики студенти повинні *знати*: основні методи наукового дослідження в галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики; *вміти*: використовувати набуті в процесі навчання знання, професійні вміння та навички в процесі підготовки кваліфікаційного магістерського проєкту; розвивати власні професійні якості; самостійно проводити кваліфікаційне магістерське дослідження, здійснювати роботу з планування та організації науково-дослідного процесу, а саме: визначати мету і завдання, об'єкт і предмет, теоретичні засади і методологічний інструментарій дослідження; виявляти теоретичні аспекти досліджуваної проблеми: суть явища (проблеми), його основні елементи, системотворчі чинники, самостійно проводити емпіричні дослідження та розробляти індивідуальні медіапроєкти.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, здобувачі повинні набути такі програмні компетентності.

Загальні компетентності

- ЗК 1 Здатність генерувати нові ідеї та ініціювати створення власних проєктів, креативність
- ЗК 2 Здатність застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності, екстраполювати засвоєні знання до нових ситуацій
- ЗК 3 Здатність до управління та планування часу, володіння основами організаційного та комунікаційного менеджменту

- ЗК 4 Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, працювати в міжнародному контексті
- ЗК 5 Здатність до системного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, прагнення до саморозвитку
- ЗК 7 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК 8 Здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК 9 Здатність до адаптації, гнучкість
- ЗК 10 Здатність самостійно виявляти та вирішувати проблеми в професійній діяльності
- ЗК 11 Здатність працювати в команді, комунікабельність, відкритість до діалогу, вміння висловлювати й обґрунтовувати свою громадянську позицію
- ЗК 12 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності, усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем
- ЗК 13 Здатність працювати на демократичних засадах у відповідності до етичних і правових норм, правил і документів
- ЗК 14 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Фахові компетентності

- ФК 1 Володіння базовими знаннями в галузі сучасних інформаційних технологій, комунікативістики, концепцій інформаційного суспільства, аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики, володіння теоретико-методологічними підходами до системного аналізу медіа
- ФК 2 Вміння впроваджувати в інформаційну діяльність новітні медіатехнології, принципи і прийоми роботи в конвергентному нюзрумі
- ФК 3 Вміння створювати аудіовізуальний контент, розробляти стратегії медіапроекування та аналізувати комунікативний простір аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ФК 5 Вміння застосовувати інформаційні та комунікаційні інтернет-технології в професійній діяльності, користуватися технічними засобами збору, зберігання й обробки інформації, уміти працювати з інформацією в соціальних мережах
- ФК 6 Володіння специфікою різних видів аудіовізуального медіадискурсу з метою ефективного виконання професійних завдань
- ФК 7 Вміння створювати інноваційні медіапроекти в галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ФК 8 Розуміння ролі цифрової журналістики у суспільстві, відповідальності журналіста, знання професійних стандартів, дотримання норм медійної етики у власній фаховій діяльності
- ФК 9 Вміння подавати інформацію в різних мультимедійних форматах, поєднувати аудіальні, візуальні та текстуальні складові медіаповідомлення, володіння сучасними інструментами аудіовізуальної комунікації
- ФК 11 Володіння технологіями цифрової безпеки, вміння критично мислити, застосовувати технології фактчекінгу та знання механізмів протидії технологіям медіаманіпуляцій в умовах інформаційних війн

Програмні результати навчання

- ПРН 1 Опанувати знаннями з основ журналістики та комунікативістики, концепціями інформаційного суспільства, теоріями медіа, володіти теоретико-методологічними

- підходами до системного аналізу медіа, вміти використовувати їх в професійній діяльності у галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ПРН 2 Оволодіти базовими знаннями сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, вміти застосовувати їх у професійній діяльності, опанувати навичками використання програмних засобів і роботи в Інтернеті; уміти працювати з інформацією в соціальних мережах, володіти технологіями веб-комунікацій, створювати веб-сайти та блоги, використовувати інтернет-ресурси для медіадосліджень
- ПРН 4 Опанувати фундаментальними знаннями з основ фотомистецтва (цифрова фотозйомка, постобробка фотографій), кіномистецтва (історія та теорія кіно, кінорежисура й кінотовиробництво) та телемистецтва (інтерв'ю, робота в кадрі)
- ПРН 5 Оволодіти теоретичними знаннями і практичними навичками з журналістської майстерності, специфіки створення різних видів аудіовізуального медіадискурсу, функціонування реклами та PR в медіа, продюсування медіапроектів
- ПРН 6 Засвоїти професійні стандарти журналістської роботи, розуміти роль цифрової журналістики у суспільстві, специфіку соціальної відповідальності журналіста, вміти працювати на демократичних засадах та використовувати у практичній діяльності принципи і норми медіаетики, нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність в галузі медіа
- ПРН 8 Уміти генерувати нові ідеї та ініціювати створення авторських проєктів, екстраполювати засвоєні знання до нових ситуацій, вміти створювати інноваційні медіапроекти в галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ПРН 9 Уміти вчитися і оволодівати сучасними знаннями, прагнути до саморозвитку, вміти здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
- ПРН 10 Набути навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним та самокритичним, вміти самостійно виявляти та вирішувати проблеми в професійній діяльності, демонструвати здатність до управління та планування часу, володіти основами організаційного та комунікаційного менеджменту
- ПРН 11 Уміти працювати в команді, бути комунікабельним, відкритим до діалогу, володіти культурою мовлення, вміти висловлювати й обґрунтовувати свою громадянську позицію
- ПРН 13 Демонструвати в роботі толерантність, повагу до різноманітності та мультикультурності, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми, володіти технологіями блогінгу, вміти створювати проєкти в галузі громадянської журналістики
- ПРН 14 Уміти системно мислити, застосовувати аналіз і синтез, опанувати знаннями глобальних проблем сучасності, вміти визначати шляхи їхнього вирішення, аналізувати комунікативний простір для виявлення ключових характеристик медіасистем різного рівня, аналізу сучасного медіапростору
- ПРН 15 Застосовувати набуті теоретичні базові та інструментальні знання для управління інформаційними процесами та розв'язання практичних завдань у галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики в умовах сучасного медіавиробництва, змістовно інтерпретувати отримані результати
- ПРН 16 Уміти подавати інформацію в різних мультимедійних форматах, володіти навичками трансмедійного сторітелінгу, створювати аудіоподкасти, візуалізувати інформацію, поєднувати аудіальні, візуальні та текстуальні складові медіаповідомлення, володіти сучасними інструментами аудіовізуальної комунікації та цифрових медіа

- ПРН 17 Володіти технологіями цифрової безпеки, опанувати знаннями зі специфіки функціонування кіберкультури, вміти критично мислити, застосовувати технології фактчекінгу, володіти інструментарієм медіааналітики та медіакритики, знати механізми медіавпливу та протидії технологіям медіаманіпуляцій в умовах інформаційних війн
- ПРН 18 Спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, володіти лексиконом професійної іноземної мови, вміти працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, бути відповідальним за якість виконуваної роботи
- ПРН 19 Уміти розробляти стратегії медіапроекткування, проводити власні медіадослідження, вміти застосовувати на практиці та презентувати результати авторських науково-практичних досліджень і медіапроектів

2. Зміст практик

2.1 Зміст виробничої практики полягає в удосконаленні знань, умінь та навичок студентів, що дозволять їм самостійно виконати завдання у різних напрямках медіапрактики; здійснити роботу з планування, організації та реалізації творчих процесів у галузях медіавиробництва (написати статтю, зняти серію фотографій чи відео, скласти сценарій або зняти телесюжет, виконати роботу у сфері дизайну, розробити PR-стратегію підприємства або фірми тощо).

У цілому, студент(ка) повинен(на) вміло спланувати, підготувати, організувати і виконати практичне завдання керівника(ці) від бази практики у галузі медіакомунікацій (преса, радіо, телебачення, інформаційні агенції, відеопродакшн-студії тощо), а також оформити результати виконаної роботи у звітній документації.

2.2 Переддипломна практика має своїм змістом поглиблення й розширення знань магістрантів, підвищення рівня їхньої теоретичної підготовки для роботи над науковою та емпірико-практичною частинами кваліфікаційного магістерського проекту. Удосконалення знань, умінь та навичок студентів дозволять їм:

- здійснювати аналіз наукових концепцій і ґрунтованих на них практичних рішень різними методами і прийомами наукового дослідження;
- аналізувати, синтезувати, узагальнювати результати власних досліджень;
- удосконалювати уміння оформляти власну наукову роботу;
- готувати виступи і презентувати результати наукового дослідження;
- виконувати роботу з підготовки до проведення наукових заходів.

У цілому, студент повинен вивчити і узагальнити літературні джерела за темою кваліфікаційного магістерського проекту, вміло спланувати, підготувати, організувати і виконати науково-дослідну роботу, а також оформити її результати і успішно представити їх в рамках міждисциплінарного науково-практичного симпозіуму.

3. Вимоги до баз практик

Основними вимогами до баз практик є: 1) відповідність напрямів діяльності працівників установи, що виступає базою практики, напрямам навчання студентів другого (магістерського) рівня за спеціальністю 061 – «Журналістика», освітньо-професійною програмою «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»; 2) наявність на базі практики досвідчених медіафахівців, які можуть виступити в ролі керівників практики студентів; 3) наявність відповідного матеріально-технічного та інформаційного забезпечення (комп'ютери, підключені до мережі Інтернет, фото-, аудіо- та відеоапаратура тощо). До початку виробничої практики її керівниками від університету складаються договори на проведення практики, здійснюється експертиза обраних баз практики та затверджуються протоколи перевірки відповідності баз практики вимогам, визначеним у програмі практики. Базами практики можуть бути інформаційні агенції, прес-центри та

прес-служби, редакції телеканалів, ньюзруми, відділи зав'язків з громадськістю будь-яких державних чи комерційних установ, редакції онлайн-ЗМК, видавництва, відеопродакшн-студії, креативні та PR-агенції, фото- і кіностудії, дизайнерські та рекламні бюро, IT-компанії тощо.

4. Організація проведення та керівництво практиками

До проходження практик допускаються студенти, що прослухали теоретичні курси та успішно склали усі передбачені навчальним планом форми підсумкового контролю (іспити, заліки та курсові проекти), мають затверджену тему та наукового(у) керівника(цю) кваліфікаційного магістерського проекту.

Перед початком практики кафедра проводить установчу конференцію, присвячену ознайомленню студентів із порядком проходження практики, правами та обов'язками студентів, змістом практики. На зборах в обов'язковому порядку проводиться інструктаж із техніки безпеки, на якому пояснюються правила поведінки студентів під час їхнього перебування на практиці. Студенти, які не пройшли інструктаж з техніки безпеки, до проходження практики не допускаються.

У зв'язку з введенням воєнного стану в Україні виробнича практика проводиться за дистанційною формою за допомогою таких платформ онлайн-комунікацій як Zoom, Telegram, Google Apps тощо.

Підставою для зарахування студента(ки) на виробничу практику є документ «Направлення на практику». Виробнича практика передбачає направлення студентів до установ, закладів, організацій з дотриманням чинних правил внутрішнього розпорядку цих підприємств і санітарно-гігієнічних вимог, забезпеченням протиепідемічних заходів.

Базою переддипломної практики є кафедра медіакомунікацій соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Безпосереднє керівництво практикою здійснюється викладачами кафедри медіакомунікацій, які консультують студентів щодо підготовки кваліфікаційного магістерського проекту.

Права і обов'язки студентів-практикантів

Під час проходження практик студенти мають *право* на:

- отримання консультацій керівників практики від навчального закладу;
- одержання експертної, консультативної, організаційної, методичної та технічної допомоги у виконанні завдань практики від кваліфікованих спеціалістів бази практики;
- доступ до інформації щодо редакційного статуту, правил внутрішнього розпорядку та інших регулятивних документів установи, яка слугує базою практики;
- гнучкий адаптивний формат роботи, внесення несуттєвих змін до регламенту та календарного графіку проведення практики з урахуванням воєнно-політичної та епідемічної ситуації за умови узгодження цих змін із керівниками практики;
- використання результатів виконаної під час виробничої практики роботи у майбутньому магістерському проекті та у власному портфоліо зі збереженням суміжних авторських прав на аудіовізуальні, літературні, художні та інші твори;
- одержання державної стипендії відповідно до встановленого порядку.

Під час проходження практик студенти *зобов'язані*:

- підкорятися чинним на підприємстві (в установі, організації, фірмі тощо) правилам внутрішнього розпорядку даної організації;
- вивчити правила охорони праці й техніки безпеки на підприємстві та суворо їх дотримуватися під час проходження практики;
- своєчасно і в повному обсязі виконувати роботу, передбачену програмою практики;

- у разі внесення ситуативних змін до затвердженого регламенту та календарного графіку проведення практики, як мінімум, за три дні повідомляти про це керівників практики;
- щоп'ятниці надавати керівнику(ці) практики від навчального закладу тижневий звіт про специфіку проходження практики і хід виконання індивідуальних практичних завдань;
- підготувати щоденник, підсумковий звіт, усі необхідні звітні документи і своєчасно здати їх керівнику(ці) практики від навчального закладу.

Керівництво і контроль за проходженням практик

Керівником практик по соціологічному факультету є заступник декана з навчальної роботи.

Навчально-методичною керівницею практик по кафедрі медіакомунікацій є в. о. її завідувача, яка:

- здійснює контроль над розподілом студентів між базами практики та призначенням керівників практики від університету, розробляє навчально-методичну документацію та забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед прибуттям студентів на практику;
- проводить обов'язковий інструктаж студентів про порядок проходження практик та із техніки безпеки;
- надає студентам-практикантам необхідні документи (направлення, програму, щоденник, регламент і календарний графік практики, методичні рекомендації, зразки звітних документів тощо), перелік яких встановлює навчальний заклад;
- повідомляє студентів про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі, знайомить із строками і правилами звітування (подання письмового звіту, вимоги до оформлення виконаних під час практики індивідуальних завдань, підготовка усної доповіді, виступу-презентації, електронних матеріалів за результатами практики тощо);
- здійснює функції Голови комісії, що приймає рішення про виконання студентами програм практик і забезпечує проведення підсумкового контролю за дворівневою шкалою оцінювання;
- ініціює та модерує обговорення підсумків практик на засіданні кафедри медіакомунікацій;
- відповідає за поширення результатів практик на веб-ресурсах кафедри;
- звітує щодо підсумків практик на засіданні Вченої ради соціологічного факультету;
- узагальнює звіти з проведення практик, складені її керівниками від кафедри медіакомунікацій, та подає загальний звіт до навчального центру практичної підготовки і працевлаштування університету.

Керівництво виробничою практикою від університету здійснюється викладачами кафедри медіакомунікацій соціологічного факультету. Завдання керівників виробничої практики полягає в керівництві діяльністю студентів і забезпеченні контролю засвоєння ними навичок, отриманих під час виробничої практики.

Зокрема, керівник(ця) практики від кафедри медіакомунікацій:

- перед початком практики контролює підготовленість баз практики та вважає за потребу до прибуття студентів-практикантів проведення відповідних заходів;
- здійснює експертизу бази практики, визначає її відповідність вимогам, визначеним у програмі практики;
- слідкує за дотриманням студентами регламенту, календарного графіку, розподілу робочого часу під час проходження виробничої практики та правил безпеки під час виконання робіт правил її організації;
- у тісному контакті з керівником(цею) від бази практики здійснює контроль за плануванням і виконанням індивідуальних завдань практики, забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;

- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів;
- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики;
- веде або організовує ведення табеля відвідування студентами бази практики;
- після завершення практики складає висновок щодо роботи студента(ки);
- у складі комісії приймає залік з виробничої практики;
- подає завідувачці катедри письмовий звіт про проведення практики із оцінкою виконаної роботи, зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Безпосередньо керує виробничою практикою досвідчений(а) фахівець(чиня) у галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики, який(а) працює на підприємстві (в організації, установі), що слугує базою практики. Керівник(ця) від бази практики:

- знайомить практикантів із адміністрацією і колективом медіаустанови, напрямками діяльності та структурою організації, правилами трудового розпорядку, специфікою виробничого процесу з використанням цифрових технологій;
- формулює практичні завдання, формує план і тематичний зміст виробничої практики, нормує робочий час студента;
- складає перелік індивідуальних завдань та контролює їхнє виконання студентами;
- консультує студентів, надає їм експертну, організаційну, методичну та технічну допомогу у виконанні завдань практики:
- знаходиться у тісному контакті з керівником(цею) практики від катедри медіакомунікацій, інформуючи його(її) про зміст завдань, що виконують студенти під час проходження практики, та якість роботи практикантів;
- за результатами практики складає характеристику студентів, надаючи оцінку ступеня відповідальності практикантів і якості виконаних ними під час проходження практики завдань.

Керівництво переддипломною практикою здійснюється викладачами катедри медіакомунікацій соціологічного факультету, які є науковими керівниками кваліфікаційних магістерських проєктів. Завдання керівників практики полягає в керівництві діяльністю студентів і забезпеченні контролю засвоєння ними навичок, отриманих під час переддипломної практики.

Зокрема, керівник(ця) практики:

- формулює практичні завдання, формує план і тематичний зміст переддипломної практики, нормує робочий час студента;
- складає перелік індивідуальних завдань та контролює їхнє виконання студентами;
- консультує студентів, надає їм експертну, організаційну, методичну та технічну допомогу у виконанні завдань практики;
- слідкує за дотриманням студентами регламенту, календарного графіку, розподілу робочого часу під час проходження практики;
- здійснює контроль за плануванням і виконанням індивідуальних завдань практики, забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку Університету;
- веде або організовує ведення табеля відвідування студентами бази практики;
- за результатами практики складає характеристику студентів, надаючи оцінку ступеня відповідальності практикантів та якості виконаних ними під час проходження практики завдань;
- після завершення практики складає висновок щодо роботи студента(ки);
- у складі комісії приймає залік із переддипломної практики;
- подає в. о. завідувача катедри письмовий звіт про проведення практики з оцінкою виконаної роботи, зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Для контролю виконаної роботи студенти ведуть щоденник, де фіксується робота за кожен день практики. У зазначений термін (протягом трьох днів після завершення строку проходження практик) студенти подають на катедру щоденник і всі необхідні звітні документи. На підставі аналізу поданих документів, характеристик студентів і їхніх рекомендованих керівниками практики від підприємства оцінок, результатів роботи студентів і захисту звітів приймається рішення навчально-методичної керівниці практик про виконання їхніх програм, після чого комісія, спираючись на принцип колегіальності, виставляє оцінки підсумкового контролю за дворівневою шкалою.

5. Підведення підсумків практик, методи контролю та схема нарахування балів

Контроль діяльності студентів під час практик здійснюється в двох формах: як *поточний контроль* (тижневі звіти студентів перед керівниками практики від кафедри щодо виконання роботи) і як *підсумковий* (підсумкова конференція). Облік та оцінка результатів роботи завершуються публічним захистом звіту (заліком) під час підсумкової конференції за результатами практик: кожний(а) студент(ка) звітує щодо отриманих у ході практики знань та навичок, виокремлюючи ті з них, що вважаються найбільш цінними.

Оцінка практики здійснюється диференційовано з урахуванням якості звіту з практики та результатів захисту. Студенти, роботи яких були визнані незадовільними, вважаються такими, що не виконали навчальний план семестру, мають академічну заборгованість і проходять виробничу практику за індивідуальним графіком і завданням. Залікова відомість закривається днем підсумкової конференції.

5.1 Загальний звіт про виконання програми *виробничої практики* готується кожним(ою) студентом(кою) до підсумкової конференції та передбачає підготовку та надання на катедру таких документів:

- щоденник виробничої практики, що містить позначки про прибуття студента(ки) на практику і відбуття з неї, календарний графік з позначками про виконання програми практики, опис проведеної праці за кожний день практики, характеристику студента(ки) від керівника(ці) практики від підприємства, підписану та завірену печаткою медіаустанови, висновок керівника(ці) практики від університету. Щоденник подається в роздрукованій та електронній версіях з усіма підписами і печатками;
- звіт про виконання програми практики, що містить стислий опис практичних результатів роботи, отриманих знань, вмінь, навичок та інструментів. Звіт підписується студентом(кою) і подається на катедру в роздрукованій та електронній версіях;
- мультимедійна презентація результатів практики;
- електронні матеріали, що містять результати виконаних студентами під час проходження практики індивідуальних завдань та медіапроектів: тексти статей, дизайн-проекти, фотографії, аудіо- і відеофайли, 3D моделі, скріншоти сайтів тощо.

Схема нарахування балів за результатами виробничої практики

№ з/п	Види роботи та звітних документів	Дотримання вимог (плюс балів ¹)	Порушення вимог (мінус балів ²)
1	Участь студента(ки) в установчій конференції	10	1–4
2	Щотижневе звітування студента(ки) перед керівником(цею) практики від навчального закладу	10	1–4

¹ У таблиці наводиться максимальна кількість балів за кожною з позицій за вчасне виконання завдань практики у повному обсязі із дотриманням усіх вимог.

² Оцінка знижується за кожною з позицій (мінус від 1 до 10 балів) за: 1) відсутність студента(ки) на установчій конференції без поважної причини, 2) невчасне щотижневе звітування керівнику практики від навчального закладу, 3) невчасне подання та/або порушення вимог оформлення звітної документації та ін.

3	Щоденник виробничої практики	15	1–8
4	Звіт про виконання програми виробничої практики	15	1–8
5	Мультимедійна презентація результатів роботи	15	1–8
6	Усна доповідь під час підсумкової конференції	15	1–8
7	Електронні матеріали, що містять результати виконаних під час практики завдань	20	1–10
	Усього:	100	– 50

5.2 Загальний звіт про виконання програми *переддипломної практики* готується кожним(ою) студентом(кою) до підсумкової конференції та передбачає підготовку та надання на кафедру таких документів:

- щоденник переддипломної практики, що містить позначки про прибуття студента(ки) на практику і відбуття з неї, календарний графік з позначками про виконання програми практики, опис проведеної праці за кожний день практики, характеристики студента(ки) і висновок щодо його (її) роботи, підписані керівником(цею) практики. Щоденник подається в роздрукованій та електронній версіях з усіма підписами;

- звіт про виконання програми практики, що містить стислий опис проведеної праці щодо науково-дослідної та практичної роботи за темою кваліфікаційного магістерського проекту, його результатів, отриманих знань, вмінь та навичок. Звіт підписується студентом(кою) і подається на кафедру в роздрукованій та електронній версіях;

- анотації до тексту кваліфікаційного магістерського проекту українською та англійською мовами;

- наукова стаття за темою кваліфікаційного магістерського проекту обсягом 4–5 сторінок із переліком використаних джерел (5–10 найменувань) та ілюстративними додатками, що подається в електронній версії;

- мультимедійна презентація або інші відеоматеріали за темою кваліфікаційного магістерського проекту (відеосюжет, анімаційний ролик та ін.), що подаються в електронній версії;

- відеовізитка (творчий автопортрет студента у форматі відео тривалістю не більше 1 хвилини зі скріншотами, фрагментами текстів, фото-, аудіо-, відеоробіт, виконаних у якості учбових завдань під час теоретичного навчання в магістратурі та в ході виробничої практики) та/або відеоконцепт кваліфікаційного магістерського проекту, що подаються в електронній версії.

Схема нарахування балів за результатами переддипломної практики

№ з/п	Види роботи та звітних документів	Дотримання вимог (плюс балів ³)	Порушення вимог (мінус балів ⁴)
1	Участь студента(ки) в установчій конференції	5	1–3
2	Щотижневе звітування студента(ки) перед керівником(цею) практики	5	1–3
3	Щоденник переддипломної практики	10	1–5
4	Звіт про виконання програми переддипломної практики	10	1–5

³ У таблиці наводиться максимальна кількість балів за кожною з позицій за вчасне виконання завдань практики у повному обсязі з дотриманням усіх вимог.

⁴ Оцінка знижується за кожною з позицій (мінус від 1 до 9 балів) за: 1) відсутність студента(ки) на установчій конференції без поважної причини, 2) невчасне щотижневе звітування керівнику(ці) практики, 3) невчасне подання та/або порушення вимог оформлення звітної документації та ін.

5	Анотації	10	1–5
6	Наукова стаття	10	1–5
7	Мультимедійна презентація або інші відеоматеріали за темою кваліфікаційного магістерського проєкту	15	1–7
8	Відеовізитка та/або відеоконцепт	15	1–7
9	Усна доповідь під час підсумкової конференції	20	1–10
	Усього:	100	– 50

Оцінка за проходження переддипломної практики виставляється на підставі участі студента в установчій конференції, щотижневого звітування студента(ки) перед керівником(цею) практики, щоденника практики, звіту про виконання програми практики, анотацій до тексту кваліфікаційного магістерського проєкту, наукової статті та мультимедійної презентації або інших відеоматеріалів за темою кваліфікаційного магістерського проєкту, відеовізитки та/або відеоконцепту і доповіді студента(ки) на підсумковій конференції (що відбувається у форматі міждисциплінарного науково-практичного медіасимпозіуму) з урахуванням характеристики роботи студента(ки), наданої науковим керівником(цею) практики.

Критерії оцінювання результатів практик

Публічний захист звіту (залік) студентів під час підсумкової конференції за результатами практики оцінюється за такими критеріями:

90–100 балів – студент(ка) логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті знання практичного матеріалу; щоденник практики та звітні документи представлено вчасно; усі питання в звіті розкрито повністю; індивідуальні завдання виконано на високому рівні; звіт захищено без зауважень; характеристика від керівника(ці) практики відмінна, студент(ка) демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

80–89 балів – студент(ка) аргументовано викладає матеріал, має практичні навички; щоденник практики та звітні документи представлено вчасно; виконано всі завдання, але мають місце незначні помилки і зауваження; індивідуальні завдання виконано; звіт захищено добре, характеристика практиканта(ки) від керівника(ці) практики позитивна.

70–79 балів – студент(ка) щоденник практики та звітні документи представив(ла) невчасно; у звіті розкрито більшість питань, індивідуальні завдання виконано, але з окремими помилками і недоліками, звіт оформлено і захищено на недостатньо високому рівні, характеристика практиканта(ки) від керівника(ці) практики позитивна, але містить зауваження.

60–69 балів – студент(ка) щоденник практики та звітні документи представив(ла) невчасно; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, більшість завдань у звіті не розкрито, виконання індивідуального завдання носить формальний характер, щоденник практики та звітні документи оформлені недбало; при захисті звіту студент(ка) не впевнений(а) у відповідях, не має твердих знань; характеристика практиканта(ки) від керівника(ці) практики в цілому задовільна.

50–59 балів – студент(ка) непереконливо відповідає на питання; щоденник практики та звітні документи представлено невчасно; додаткові питання викликають

невпевненість; усі завдання виконано формально; щоденник практики та звітні документи оформлені недбало; студент(ка) при захисті звіту не впевнений(а) у відповідях, не має твердих знань, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю; характеристика практиканта(ки) від керівника(ці) практики задовільна.

1–49 балів – студент(ка) не представив(ла) щоденник практики та звітні документи або представив(ла) їх невчасно, не відповідає на питання щодо бази практики, майже не орієнтується в звіті, практичні навички не сформовані; характеристика практиканта(ки) від керівника(ці) практики незадовільна.

Сумарна оцінка за практику виставляється за такою системою:

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види діяльності протягом практики	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	не зараховано

6. Рекомендована література

Основна література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-18 / Офіційний сайт Верховної Ради України : Законодавство. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 25.05.2022).

2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13.12.1991 № 1977-ХІІ / Офіційний сайт Верховної Ради України : Законодавство. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12> (дата звернення: 25.05.2022).

3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.93 № 93) / Офіційний сайт Верховної Ради України : Законодавство. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93> (дата звернення: 25.05.2022).

Допоміжна література

Виробнича практика

1. Больц Н. Абетка медіа / за загал. ред. В. Ф. Іванова; пер. з нім. В. Климченка. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. 177 с.

2. Ботнер Ю. О. Журналістська майстерність : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 232 с.

3. Вайшенберг З. Новинна журналістика : стандарти якості журналістської практики : навчальний посібник. Київ : Академія Української Преси : Центр вільної Преси, 2004. 262 с.

4. Владимиров В. М. Теорія і методика журналістської творчості : навчальний посібник / Київський міжнародний ун-т. Київ : КиМУ, 2006. 105 с.

5. Декларація принципів поведінки журналістів (прийнята на II всесвітньому Конгресі Міжнародної федерації журналістів зі змінами на 18-му всесвітньому Конгресі Міжнародної федерації журналістів). URL : <https://mena.org.ua/blog/deklaratsiya-pryntsyviv-povedinky-zhurnalistiv/> (дата звернення: 25.05.2022).
6. Карпенко В. Журналістика : основи професійної комунікації : навчальний посібник. Київ : Нора-прінт, 2002. 348 с.
7. Культура спілкування у журналістській практиці : навчально-методичний посібник / укладачі : Н. Бабич, О. Жук. Чернівці : Букрек, 2012. 160 с.
8. Ла Рош В. Вступ до практичної журналістики : навч. посіб. Київ : Академія Української Преси : Центр вільної Преси, 2005. 229 с.
9. МедіаПрактики : Перший подкаст про українські медіа / The Ukrainians. URL : <https://theukrainians.org/media/> (дата звернення: 25.05.2022).
10. Потятиник Б. В. Медіа : ключі до розуміння. Львів : ПАІС, 2004. 312 с. (Сер. «Медіакритика»).
11. Почапська О. І., Васьків М. С. Журналістські практики та методичні рекомендації до їх проходження : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2009. 48 с.
12. Практикум із журналістської етики : навчальний посібник / передм. В. П. Мостового ; В. Ф. Іванов, С. В. Штурхецький ; під ред. проф. В. Ф. Іванова. Київ : видавець О. Зень, 2012. 320 с.
13. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті / за ред. Ю. Бідзілі ; М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т. Ужгород : Закарпаття, 2007. 223 с.
14. Harcup T. Journalism : Principles and Practice. 3rd ed. London : Sage Publications Ltd, 2015. 286 p.
15. Martin R. Living Journalism : Principles and Practices for an Essential Profession. 2nd ed. London ; New York : Routledge, 2019. 220 p.

Переддипломна практика

1. Гиссен Г. В. Медіа – адекватное публицирование. Содержание, концепция публикаций и презентаций / пер. с нем. Харьков : Гуманитарный центр, 2012. 248 с.
2. Еко У. Як написати дипломну роботу : Гуманітарні науки / пер. з італ. за ред. О. Глотова. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 224 с.
3. Карпенко В. Як писати і захищати магістерку із журналістики : навчальний посібник-порадник. Київ : Університет «Україна», 2012. 106 с.
4. Конверський А., Лубський В., Горбаченко Т., Бугров В., Кондратьєва І., Руденко О., Юштин К. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
5. Магістерська робота : методика підготовки : посібник / Т. О. Долбенко [та ін.] ; М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Ліра-К, 2016. 140 с.
6. Методичні рекомендації з підготовки рефератів, есе, курсових, дипломних і магістерських робіт для студентів соціологічного факультету / уклад. А. Д. Литовченко, В. М. Ніколаєвський, І. І. Шеремет. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2013. 36 с.
7. Методичні рекомендації щодо підготовки кваліфікаційних магістерських проектів / розробн. Стародубцева Л. В. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. URL : <https://mediatopos.org/masterstudies/navchannya/> (дата звернення: 25.05.2022).
8. Основи академічного письма : методичні рекомендації та програма курсу / укл. : Н. Шліхта, І. Шліхта ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. Київ, 2016. 61 с.

9. Потятиник Б. В. Медіа : ключі до розуміння. Львів : ПАІС, 2004. 312 с. (Сер. «Медіакритика»).
10. Сурмін Ю. П. Наукові тексти : специфіка, підготовка та презентація : навч.-метод. посіб. Київ : НАДУ, 2008. 184 с.
11. Що потрібно знати про плагіат : посібник з академічної грамотності та етики для «чайників» / Східноукраїнський фонд соціальних досліджень. URL : http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf (дата звернення: 25.05.2022).
12. Dean F., Murray D. 10 Steps to Writing a Vital Speech : The Definitive Guide to Professional Speechwriting. Create Space Independent Publishing Platform, 2011. 120 p.
13. McDougall J. Media Studies : The Basics. London ; New York : Routledge, 2012. 224 p.
14. Media Studies : Междисциплинарные исследования медиа / Центр медиа-коммуникаций и визуальных исследований ; ХНУ имени В. Н. Каразина ; редкол. Л. Стародубцева, Д. Петренко. Харьков : Индустрия, 2016. 42 с.
15. Swales J. M. C. B. Feak Academic Writing for Graduate Students : Essential Tasks and Skills. 3rd ed. Ann Arbor, MI : University of Michigan Press, 2012. 432 p. (Michigan Series in English for Academic & Professional Purposes).